

**PEDAGOGICZNA
BIBLIOTEKA
WOJEWÓDZKA
W RYBNIKU
ul. Chrobrego 27
44-200 Rybnik
tel. 32 42 22 059**

pbwrybnik@wom.edu.pl

GWARA ŚLĄSKA. JEZYK ŚLĄSKI

Zestawienie bibliograficzne w wyborze.

Druki zwarte:

1. *Atlas językowy Śląska tom 7 część 2, Wykazy i komentarze do map 1251-1500 / Alfred Zaręba.-Warszawa : Państwowe Wydawnictwo Naukowe, 1989 sygn. 28368, 28369*
2. *Baśń i podanie górnośląskie / Dorota Badura-Simonides.- Katowice: "Śląsk",1961 sygn. 3383*
3. *Bery śmieszne i uciężne: humor śląski / zebr. i oprac. Dorota Simonides.- Kraków : Wydawnictwo Artystyczno-Graficzne, 1978 sygn. 15201, 44235*
4. *Dzieje polszczyzny śląskiej / Stanisław Rospond.- Katowice: "Śląsk", 1959 sygn. 3083*
5. *Elementarz Śląski / Marek Szoltysek.- Rybnik : "Śląskie ABC", 2001 sygn. 38216*
6. *Folklor Górnego Śląska / red. Dorota Simonides.- Katowice : "Śląsk", 1989 sygn. 27978, 47056*
7. *Godki i bojki śląskie / Brunon Strzałka.- Lubomia: Urząd Gminy Lubomia, 2015 sygn. 41412*

8. *Górnicy stan* : w wierzeniach, obrzędach, humorze i pieśniach / red. Dorota Simonides.- Katowice : Śląski Instytut Naukowy, 1988 **sygn. 26989, 28104**
9. *Gwara śląska wczoraj i dziś* / red. Michał Lubina.- Katowice : Związek Górnośląski, 1992 **sygn. 31044**
10. *Ilustrowany słownik gwary śląskiej* / Marek Szoltysek.- Rybnik : "Śląskie ABC", 1999 **sygn. 36395**
11. *Język polski na Dolnym Śląsku* : w źródłach pisanych i drukowanych / Franciszek Nieckula,- Wrocław : Dolnośląskie Towarzystwo Społeczno-Kulturalne, 1979 **sygn. 15849**
12. *Klachula Cila* / Maria Lelonek.- Chorzów : "Itatis", 2000 **sygn. 35498**
13. *Kształcenie sprawności językowej* : (ćwiczenia dla uczniów środowiska śląskiego) / Bożena Cząstka, Helena Synowiec.- Kraków : Towarzystwo Miłośników Języka Polskiego, 1990 **sygn. 31314**
14. *Leksykon mitów, symboli i bohaterów Górnego Śląska XIX-XX wieku* / red. Bernard Linek.- Opole : Państwowy Instytut Naukowy, 2015 **sygn. 47063**
15. *Mały słownik gwary Górnego Śląska cz. 1* / Bożena Cząstka-Szymon, Jerzy Ludwig, Helena Synowiec.- Katowice : Leksykon, 2000 **sygn. 34480**
16. *Moji pisani* : bojki, godki i wierszyki po ślonsku : starki z Rybnika / Lucyna Szłapka.- Rybnik : Rybnicka Agencja Wydawnicza, 2017 **sygn. 42866**
17. *Mowa polska na Śląsku* / Stanisław Bąk.- Wrocław : Zakład Narodowy im. Ossolińskich, 1974 **sygn. 7904**
18. *Mowa Górnoślązaków oraz ich świadomość językowa i etniczna* / Jolanta Tambor.- Katowice : Wydawnictwo Uniwersytetu Śląskiego, 2006 **sygn. 37318, 37460, 39635**
19. *Najpiękniejsze śląskie słowa* : antologia / red. Dariusz Kortko.- Katowice : Muzeum Śląskie, 2010 **sygn. 40494**
20. *O śląskiej ojczyźnie polszczyźnie w "Śląsku"* / Jan Miodek.- Katowice : Wydawnictwo Naukowe "Śląsk", 2020 **sygn. 42941**
21. *Pogwarki opolskie* : wesole goudki i stateczne łosprouwki jako tez roztomajte śpiywki ze stron łodrzańskich / Szymon Koszyk.- Katowice : Wydawnictwo Śląsk, 1959 **sygn. 2457**
22. *Polszczyzna kresowa na Śląsku* / Iwona Nowakowska-Kempna.- Katowice : WBP, 1996 **sygn. 33318**
23. *Polszczyzna śląska* / Stanisław Rospond.- Wrocław : Zakład Narodowy im. Ossolińskich, 1970 **sygn. 6477**

24. *Polszczyzna w szkole śląskiej cz. 1, Ćwiczenia dla uczniów /* Bożena Cząstka-Szymon, Helena Synowiec.- Katowice : "Śląsk", 1996 **sygn. 32654, 32658**
25. *Polszczyzna w szkole śląskiej cz. 2, Przewodnik dla nauczycieli /* Bożena Cząstka-Szymon, Helena Synowiec.- Katowice : "Śląsk", 1996 **sygn. 32655, 32657**
26. *Słownik gwar śląskich : godómy po naszymu, czyli po śląsku /* Barbara i Adam Podgórcy.- Katowice : Wydawnictwo Kos, 2008 **sygn. 40709, 44827**
27. *Słownik gwarowy Śląska /* Stanisław Bąk, Stanisław Rospond.- Opole : Instytut Śląski, 1962 **sygn. 4566**
28. *Słownik gwary śląskiej /* red. Andrzej Czajkowski.- Katowice : "Columb", 1996 **sygn. 32194, 33855**
29. *Sprawność językowa uczniów w śląskim środowisku gwarowym : problemy, badania, konsekwencje dydaktyczne /* Helena Synowiec.- Katowice : Uniwersytet Śląski, 1992 **sygn. 30793**
30. *Studia z dziejów języka polskiego na Górnym Śląsku w okresie pruskim /* Urszula Burzywoda, Alina Kowalska, Olga Wolińska.- Katowice : UŚ, 1983 **sygn. 21039**
31. *Śląsk dla dzieci /* Marek Szoltysek.- Rybnik : "Śląskie ABC", 2012 **sygn. 40577**
32. *Śląsk - takie miejsce na ziemi : (opisanie Ojcowizny Górnoślązaków) /* Marek Szoltysek.- Rybnik : "Śląskie ABC", 1998 **sygn. 33775**
33. *Śląsk jako region pogranicza językowo-kulturowego w edukacji /* red. Iwona Nowakowska-Kempna.- Katowice : Uniwersytet Śląski, 1997 **sygn. 33546**
34. *Śląsk w świetle geografii językowej /* Alfred Zaręba.- Kraków : Zakład Narodowy im. Ossolińskich, 1974 **sygn. 7991**
35. *Śląska ojczyzna polszczyzna /* Jan Miodek.- Katowice : Wojewódzka Biblioteka Publiczna, 1991 **sygn. 31052, 31054**
36. *Śląskie beranie czyli humor Górnego Śląska /* zebrała i oprac. Dorota Simonides.- Katowice : Śląski Instytut Naukowy, 1991 **sygn. 29885**
37. *Śląskie uciechy i zabawy : (materiały etnologiczno-folklorystyczne) /* red. Irena Bukowska-Floreńska.- Bytom : Muzeum Górnośląskie, 1991 **sygn. 29653**
38. *Śląsko godka jeszcze gwara czy już język? : materiały z konferencji w dniu 30 czerwca 2008 r. = Ślōnsko godka mundart jeszcze eli już jednak szpracha? : materiały ze kōnferencyje 30 czerwca 2008 r. /* red. Andrzej Rocznik.- Zabrze : Narodowa Oficyna Śląska, 2009 **sygn. 46389**
39. *Tajemnice rybnickich dzielnic /* Jerzy Buczyński.- Rybnik : Rybnicka Agencja Wydawnicza, 2012 **sygn. 40674**

40. *"Ty bestya! Ty kamelo!"* : agresja językowa w polszczyźnie śląskiej (1845-1938) : wypisy źródłowe z akt sądów rozjemczych powiatu strzeleckiego w Archiwum Państwowym w Opolu / Małgorzata Iżykowska, Aleksandra Starczewska-Wojnar.- Opole : Archiwum Państwowe, 2015 **sygn. 41518**
41. *Wiadomości o języku polskim w Śląsku i o polskich Ślązakach* : (1821) / z pierwodruku wydali, przedm. i przypisami opatrzyli Bolesław Olszewicz i Witold Taszycki.- Wrocław : Nakładem Wrocławskiego Towarzystwa Naukowego, 1952 **sygn. 754**
42. *Wihajster do godki* : lekcje śląskiego / Barbara Szmatloch.- Warszawa : Agora, 2017 **sygn. 41992, 42656**
43. *Wszechnica Górnośląska cz. 5* : gwara śląska wczoraj i dziś / red. Michał Lubina.- Katowice; Opole; Cieszyn : Związek Górnośląski, 1992 **sygn. 31321**
44. *Wśród śląskich nazw* / Henryk Borek.- Opole : Instytut Śląski, 1986 **sygn. 26036**
45. *Z badań nad dziejami języka polskiego na Górnym Śląsku* / Alina Kowalska.- Katowice, 2002 **sygn. 35996**
46. *Zarys dialektologii polskiej* / Stanisław Urbańczyk.- Warszawa : Państwowe Wydawnictwo Naukowe, 1984 **sygn. 10891, 17439, 21862**
47. *Zwierciadło Śląskie* / Jerzy Buczyński.- Czerwionka-Leszczyny : ARW "Vectra", 2009 **sygn. 39767**
48. *Żywot Ślązoka poczciwego* / Marek Szoltysek.- Rybnik : "Śląskie ABC", 1999 **sygn. 34007**

Druki ciągłe:

1. *A jednak się... mówi i pisze* / Jolanta Tambor // "Śląsk".- 2024, nr 5, s. 31
2. *Asić się gwarą* / Jolanta Tambor // "Śląsk".- 1999, nr 3, s. 81
3. *Czy śląszczyzna to polszczyzna? Tak!* / Jadwiga Wronicz // "Śląsk".- 2024, nr 7, s. 13
4. *Fenomen śląskiej gwary* / Jan Miodek // "Śląsk".- 1996, nr 5, s. 52
5. *Gwara śląska a tożsamość językowa dzisiejszej młodzieży* / Agnieszka Filipkowska // "Języki Obce w Szkole".- 2006, nr 6, s. 140-146
6. *Jeszcze raz o mowie Ślązaków* / Jadwiga Wronicz // "Śląsk".- 2024, nr 5, s. 30
7. *Język, który zawędrował tak wysoko* / Radosław Kobierski // "Śląsk".- 2016, nr 2, s. 66
8. *Kim są i czują się Ślązacy* / Jolanta Tambor // "Śląsk".- 2011, nr 1, s. 50-52
9. *Kodyfikacja gwary?* / Jolanta Tambor // "Śląsk".- 2002, nr 7, s. 41-45
10. *O gwarowych wierszach dla dzieci Wiktora Bugli* / Jan Miodek // "Śląsk".- 2016, nr 3, s. 69
11. *O tym, jak sierotkę Marysię na język śląski tłumaczyłem* / Stanisław Neblik-Fojerman// "Guliwer".- 2022, nr 1, s. 51-53
12. *Przeszłość i teraźniejszość dialektu śląskiego* : rozmowa z prof. dr hab. Aliną Kowalską / Marian Kisiel // "Śląsk".- 1996, nr 5, s. 53
13. *Rola nauczyciela w kształtowaniu sprawności językowej uczniów w śląskim środowisku gwarowym* / Izabela Rumpel // "Język Polski w Gimnazjum".- 2005/2006, nr 3, s. 84-95
14. *Śląska gwara* : język szacowny i dowcipny / Jolanta Tambor // "Śląsk".- 1996, nr 5, s. 54-55
15. *Śląska samoświadomość* / Jolanta Tambor // "Śląsk".- 1999, nr 7, s. 63
16. *Ślonsko kryska nad o* / Eugeniusz Śpiewak // "Śląsk".- 2010, nr 11, s. 45
17. *W obronie gwary* / Wilhelm Szewczyk // "Śląsk".- 1996, nr 5, s. 57
18. *W obronie mowy śląskiej* / Aleksander Skowroński // "Śląsk".- 1996, nr 5, s. 56

Sabina Frost

Rybnik, wrzesień 2024

